

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél elegendő,
Nyitórésze 25 kr.
Bélyegdíj minden línijelenél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
áruháza és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A verbász-kulai képviselő- választás.

Zombor, 1894. július 5.

A szabadelvűpárt egy népszerű s kiváló tehetségű jelölttel: Kozma László vármegyei főügyészszel várja a verbász-kulai képviselő-választást. A szabadelvűpárt multja, a kormány legutóbbi diadalai, sikeres működése s Kozma László személye azt a biztos reményt költi fel bennünk, hogy a győzelem nem maradhat el. Ismerve a verbász-kulai választók józan és higgadt politikai belátását, eddig is hittünk s ezen hitünkben most csak megerősít az a fejnélküli kapkodás, a melyet az ellenzék részéről sajnálattal tapasztalunk.

Sok mindentéle furcsa viselkedést tapasztalunk évek hosszu során át már az ellenzék részéről, megszoktuk már a legképtelenebb vádakokat is. Most sem érthet hát senkit a verbászi választásra, illetve mandátumra vonatkozó gyerekes viselkedésük komolyan. Olyan kipékedés, kapkodás az egész, épen olyan, mint a mikor valaki félig belefult már a vízbe s egy szalmaszálon akar megmenekülni. Maguk is belátják, hogy azt a csekélyke tekintélyüket is eljátszották, a melylyel eddig rendelkeztek, de azért úgy akarják feltüntetni a dolgot, mintha mindenki velük érezne egyet. Ez nagy merészség a részükéről s csak az a vigasztaló benne, hogy törekvésük épen a komolyság teljes hiánya folytán még csak figyelembe sem jöhet!

Vagy hol van ott a férfias politikai komolyságnak még csak a szikrája is abban a tónusban, a melyen most a verbászi mandátumról beszélnek?

Először is a volt képviselőt, Pulszky Ágost államtitkárt illetik a legképtelenebb vádakkal. Ezek olyan gyerekes támadások, hogy épen nem szükséges rájuk reflektálnunk. Mikor aztán jól leszidták Pulszkyt, egy mesét költenek a szabadelvűpárt jelöléséről. Ebben a mesében azt is merik állítani, hogy Kozmát senki sem kérte fel, hogy Kozma magától ment programbeszédet tartani. Aztán a már megszokott frázisokkal azt fejtegetik, a mit már annyiszor hallottunk, hogy t. i. a szabadelvűpárti képviselőt itt nálunk hivatalos erőszakkal viszik keresztül, az ellenzéki jelölt

pedig ellenséges indulattal van mindenütt körülvéve.

És ebből az állítólagos ellenséges indulatból magyarázzák ki, hogy az ellenzék, értjük a nemzeti pártot, nem léptet fel jelöltet. Mert nem lehet — szerintük — kedve senkinek két év kedvéért magát annak a sok inzultusnak kiténni.

Ez a fejvesztett magyarázat szörnyű nagy szegénységi bizonyítvány. Kiabálnak, lármáznak, büszkén verik a mellüket s ime a sok között nincs egy ember, a ki elég bátorságot érezne magában azzal a kuszált programmal és tépért zászlóval a választók elé állani. Az tartja őket vissza a jelöléstől, mert belátják, hogy Apponyi nyomban anynyira megfoggyott, mikép nevével ezidő szerint abszolúte hódítani nem lehet.

Ebben a biztos tudatban átengedik nagy kegyesen nekünk a verbászi kerületet. Lemondással ismerik be, hogy Kozma lesz a képviselő. Ez igen szép dolog tőlük, hanem még szebb az a másik nyakatekert okoskodás, amelylyel szintén lemondásukat akarják igazolni. Azt mondják, hogy a Wekerle-kormány őszkor ugyis megbukik, bukása esetén aztán általános választás lesz elrendelve s akkor . . . nos hát akkor . . . talán ők győznek?

Ez és a fenti okoskodásuk önkénytelenül is eszünkbe juttatja azt a bizonyos rókát, a mely hosszas ficánkolás és ugrándozás után azt mondta: „ömfakes eisi.”

Szóval az ellenzék nagy lelkesedését szegre akasztotta, megretírált s úgy látszik megelégszik a szélnék cresztett nagyhangú frázisokkal, gyerekes kapkodással. Hanem megretírálása dacára azt meri mondani, hogy a verbászi kerület választóinak tulnyomó többsége érte és elveiért lelkesedik. Hát ezzel a naivitással mi a célja az ellenzéknek? Hogy gondolják ők ezt? Olyan gyerekesnek nézik a világot, hogy merész fantáziával azt képzelik, mikép valaki majd elhiszi nekik, hogy biztos mandátumot elengednek szalasztani?

Hát emyire jutott az a híres ellenzék, hogy így neveltségessé kell neki önmagát tenni? Bizony mi nem örülünk rajta, mert hisz keresztény felebaráti szeretetünkől kifolyólag minden haldoklót sajnálunk.

Requiescat in pace.

A rendőrség országos szervezése. E cím alatt a „Magyarország” az alábbi közleményt hozza: A belügyminiszteriumban — mint megbízható forrásból értesülünk — lázas buzgalommal dolgoznak az állami rendőrségnek az egész országra kiterjedő organizálásán. E szerint az új szervezés szerint az államrendőrséget az egész országra kiterjesztik oly módon, hogy az ország öt rendőri kerületre osztatik fel. Ez az öt rendőri kerület egymással szemben koordinált hatóság lesz. Minden egyes kerületet egy kerületi főnök és három al-főnök fog vezetni. (Hogy a főnökök mily elnevezéssel fognak bírni, még eddig nincs eldöntve.) Az öt rendőri kerület területiális beosztása olyképen történik, hogy az anyaország négy rendőri kerületre lesz felosztva és a Királyhágón túli részek fogják képezni az ötödik kerületet. Minden valószínűség szerint az erdélyi rendőri kerület szervezik legelőször s a négy anyaországbeli rendőri kerületet csak azután fogják életbeléptetni. Az egyes kerületekben e szerint a szervezés szerint az államrendőrség olyanképen fog működni, hogy minden egyes szolgabírói hivatalhoz beosztanak egy rendőrtisztet, aki a szolgabírósnál a rendőri bíraskodást is el fogja látni. E mellé a rendőrtiszt mellé beosztanak két, három állami rendőrt, akik a rend fenntartásában segítkezni fognak a csendőrségnek. A csendőrség legénysége, rendőri funkciójában a szolgabíróshoz kirendelt rendőrtisztnak leszen alárendelve, magától értetődik azonban, hogy úgy fejelemi, mint katonai tekintetekben továbbra is a csendőri kerületi parancsnokságok fenhatósága alatt marad. Az államrendőrségi legénység tehát minden oly esetben, a mikor a csendőrség más szolgálatot teljesít, vagy más szolgálat teljesítésére kívánják felhasználni, a rendőrtiszt rendelkezésére fog állani.

Adóhivatalok mint bélyeg nagyarudák. Felmerült kételyek eloszlátása s egyöntetű eljárás végett meghagyta a pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságoknak, hogy oly esetekben, midőn az adóhivatalok mint bélyeg nagyarudák bélyeg- vagy váltó-ürlap hitelének fölemelése mutatkoznék szűkségesnek, ez iránt saját hatáskörükben intézkedjenek, azonban a hitel minden változtatásáról a bélyeghitel nyilvántartása végett esetrel-estére összesítsek saját számvévo osztályukat s a székhelyükön levő bélyegraktárt, illetőleg azt a pénzügyigazgatóságot, a melynek székhelyén levő bélyegraktárból az illető adóhivatal az anyagot beszerzi.

Ügyvédi meghatalmazás örökösödési és gondnoksági ügyekben. Egyik árváság kérdésére a belügyminiszter, egyetértésben az igazságügyminiszterrel, kijelentette, hogy örökösödési ügyekben az ügyvédek csak a beperelt pénzüsség és pertárgy átvételére és nyugtatványozására vannak a hitelesítést nem igénylő ügyvédi megbízás alapján feljogosítva, ellenben oly pénznek vagy pénzürtéknek megbízójuk részére való átvételére, a mely pénz vagy érték nem az általuk a fel megbízása folytán folytatott perben folyt be, vagy fiztetett be, hitelesített meghatalmazással kell bírnia. Kijelentette továbbá a miniszter, hogy az ügyvédektől

A „BÁCSKA” tárcája.

A kék virág.
(Baumbach).

Pihenve három ifjú
Erdők mélyében,
Fényő zúgása rájuk
Bocsóta édes dalmot —
Aludtak esendesen.

Álmukban szép virágot
Láttak virágzani,
Friss harmateppel ázott,
Csodás ójszín virágot:
Mesében hallani.

Egyszerre felriadva
A három jó barát,
Elvált s indult keresni
A kék virágot messzi
Hegy, völgy, lapályon át.

Az első, ki közöttük
Szerencse gyermeke,
Egy pusztá rít felé ment,
Áldotta a véletlent:
Kincsés ládát lete.

Kastélyt épít magának,
A szomszéd nép örül,
Hirdetve szívszágát; —
Az álm kék virágát
Felejtí hűtlenül.

A másik barna lánykát
Talált virág helyett,
Morajló erdő mélyén
Szerelmesével éven —
Elyngert egy hü szívet.

Oltár elé kerültek,
Vig takzit öltek át,
Aztán földet mívelve,
Fűt, lányt nevelve, —
Felejtve a virág.

És végre az utolsó
Haza nem érkezett:
Virág után kutat még
S ha látja őt a népség,
Rajt jó nagygot nevet.

Maróthi János.

KÉPEK A BOSZNIAI ÉLETBŐL.

Irta: Del Toró.

VIII.

Egy unalmas napon arra ébredtünk föl, hogy az ég szörnyen mogorván tekint le ráuk bánatos szemével: a könnybe lábadt felhőkkel. Talán irigyelte már tőlünk a verőfényes őszi napokat.

És csakugyan úgy délfele, épen menáhszás alatt, megereadték az ég esatornái és bőségesen ontották az áldást üresedő „kondérainkba”. Minél jobban kanalaztunk, annál jobban hullott az eső krokodilus esőpekben. Utoljára azt vettük észre, hogy két kézzel kell már kihalszani a paprikáshust szintelen leveleiből. Ugy jártunk, mint az egyszerű cigány, aki nekihasalt a zavaros Tiszának és kézzel-lábbal kapkodott a fürge balak után, hogy elmondhassa otthon a purdeknak, hogy életében egyszer jóízű „halászlét” is evett.

A kompánia szakácsa nem is állhatta meg szó nélkül, hogy ezt a főztét elrontó tulségosan bő áldást ne körvonalozza egy kissé bakanyelven. Azt mondotta hát félvállról:

— Gyerekek, — aki vak patrónja van ennek a lyukas velágnak, — ez nem jó jel. Meglátjátok, ma még történik valami velünk. . . Mert hogy hát az ég ilyen keservesen sirt volna valamikor, azt még nem órastam az „kalanjáriumban”!

— Rekszum bundás! Ne fúsd az orrodát az „kalanjárium” esindók dögába. — mondta egy vén baka. — hanem szurj valamit az fogaid közé, mert hát ki tudja, hogy holnap nem rádög-e már valamelyes üstökös eselagnak az farkát! . . .

A „bundás” meghajlott az öreg baka tekintélye előtt és a fogaim keresztül csak ennyit sziszegett:

— Pediglen hogy hát úgy lehet!

És ez a kompánia szakácsa kitűnő időjósának bizonyult, noha nem volt is négy lába, hanem csak kettő. Mert elkövetkezett még az nap estején az, a minek jönnie kellett. Szeptember 15-ikét irtuk épen, midőn már befeketelet az égbolt. Azt nem mondhatom, hogy lenyugodott a ragyogó nap és felkeltek a tündöklő csillagok, mert napot egész nap nem láttunk, a csillagok pedig a terbes felhők mögé rejtöztek el.

Szépén felszedették velünk a cökönkunkat: borjut, pangánót, puskát, prótszakot, feldilaskát és patrontást és mintha csak szerelni „légyottra” akartak volna indítani bennünket, belevittek a csobogó esőben a vak-sötét éjszakába. Meg sem álltunk addig, míg a bilácsi temető közelébe nem értünk. Egy jó puskalövésnyire lehetünk az ellenségtől. Természetes, hogy ágyuk hiányában, mert azok a korom-sötét éjben nem működhettek, egyedül fegyvereinkre és éberségünkre voltunk utalva. Elárkoltuk magunkat derékig és lassan, viyágváza „tüzelünk”, nehogy a golyók haszontalan légutazást tegyenek. Csak a késő éj vetett véget ennek az éjjeli öldöklesnek, midőn már mindkét részről kimerültünk. A fegyverek ropogása megszűnt, a tábori zaj elesenedett, csak az eső hullott tovább is irgalmatlanul.

Az ég könnyeiből sár, idomtalan sár lett, mely összegyűlt néhol a véres földdel.

És minél jobban mosdatta az ég keserű könnyeivel mostoha gyermekének: az idomtalan földnek a képét, annál piszkosabb lett. . .

Nagyon kivoltunk fáradva, de pihenésről szó sem lehetett. Térdig álltunk vízben az árkokban és lábbal gázoltuk azokat az égi könnyeket, a melyek talán értünk hullottak, hogy vakká tegyék az ellenség bagoly-szemeit. A mi kevés szénát, szalmát találtunk a környéken, azt

Melléklet a „Bácska“ 53-ik számához.

Augusztá, mint szülők, Balás Tihamér, Ervin, Melanie, Leona, Margit és Edith, mint testvérek úgy a maguk, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejthetetlen feleség, gyermek, illetőleg testvérnek Legrand Ferencné szül. Sipeki Balás Augusztá asszonynak f. évi július hó 4-én reggel 7 órakor 20 éves korában, két évi legboldogabb házasi élet után hosszas szenvedés következtében beállott elhalálását. A megboldogult hült tetemei f. évi július hó 5-én d. u. 5 órakor fognak Apatiuban a róm. bath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni s örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. évi július hó 6-án reggel 8 1/2 órakor fog a helybeli róm. bath. templomban az Urnak bemutatni. Apatin, 1894. évi július hó 4-én. Áldás és béke lengjen hamvai felett!

Kéves a tanító. A közoktatásiügyi miniszter annak megállapítása végett, hogy mennyiben tapasztalható hiány okleveles tanítóknak és tanítónőknek, felhívta a tanfelügyelőket, hogy tegyenek jelentést, kerületekben hány állás van üresedésben, illetőleg hányat nem lehetett képesített tanítóval betölteni s jelöljék meg számszerint, hogy mily természetű és anyanyelvű elemi iskolában tapasztalható az okleveles tanítóknak ilyen módon bekövetkezett hiány s mi annak az oka. Jelentéstételre hívta föl ezenkívül a miniszter a tanfelügyelőket, hogy az illető tankerület minden községében levő összes iskolaköteles gyermek iskoláztatása végett a már most felállított tanítói állomásokon kívül hány újabb állomásra lenne szükség s az új állomás betöltésére alkalmazandó tanítók vallás- és nyelvismeret tekintetében miként oszolnak meg. Mint hírlak, szeptemberben igen sok állást töltöttek be s ezenkívül újakat is szerveznek.

A megjjesztett sváb. Mult hó végén a zentai piacon egy torontálmegyei sváb házaspár (akik krumplít vettek Zentára eladni) valami felett összeperelt, még pedig keményen, mert az asszony az urat zsandárokkal is ijesztgette, azt mondván, hogy így meg amugy bezarátja majd az embert, csak eladhassa a portékát. A sváb sógor tudhatja csak, hogy miért nem akart ő kelme a zsandárokkal közelebbi személyes ismeretségbe jönni. Elég az hozzá, hogy a feleség fenyegetése után a férj egyenesen lement a Tiszához, itt is egészen le a gőzhajó-állomásra kikötő hajóira és innen, mielőtt valaki megakadályozhatta volna, beugrott a sebes, megéradt folyóba, a honnan élve több fel sem jött. Holttestét később déltúni fogták ki a hullam-sírból. Az özvegyen maradt sváb asszony sírva borult az általa sírba kergetett férjének holttestére.

Tartalékok behívása az őszi gyakorlatokra. A negyedik hadtesthez tartozó csapatok legénységét az őszi gyakorlatok alkalmából husz napra hívják be. A gyalogságnál minden századhoz legalább 15 embert hívnak be, úgy hogy a most állandóan 95 főből álló századot 140 főre emelik, tehát csaknem hadi létszámra, ahol pedig még alacsonyabb a létszám 95-nél, ott még a hiányzókat is behívják. A behívókat még valószínűleg a hó folyamán fogják szétküldeni. A behívások szeptember 2-ától 21-éig szólnak és pedig azért hosszabb időre, mert hadügyminiszteri rendelet folytán 6-7 napot az úgynevezett detail-kiképzésre fordítanak. A gyalogságnál a tartalékokat az idén a páratlan évből besorozottak közül hívják be és pedig az 1883. éveket feltételeken, míg az 1885., 87., 89. évbeliek mind. A lovassághoz és a szekeresekhez csak néhány száz embert hívnak be. A közös hadsereghez tartozó tanárok és tanítók, valamint egyéb más foglalkozású póttartalékok részben két és hat heti kiképzésre már bevonultak.

Krisztus sirja és a Golgotha megvásárlása. Londonban a mult években társaság alakult a Megváltó sirjának megvásárlására s a társaság titkára most a következőkben számol be működéséről: Örömmel tudatjuk, hogy hosszas alkudozások után sikerült megvásárolnunk a kerti sírt, melyet Gordon tábornok határozottan Urunk sirjának nyilatkozott ki. A sír egy nagy kiterjedésű kertben áll, mely szintén tulajdonunkba jött át. Megvásároltuk egyszerűen a Golgotha hegyének tartanak, hol a keresztrefeszítés történt. Az egésznek az ára 2000 font (25,000 frt), melynek felét készpénzben ki-

gyanítottuk, hogy bűzlök valami Dániában, azaz, hogy Bihácsban.

E közben egy kis „malae-epizód“ is történt. Bihács szélő fakonyhóiból egy szöske malae szabadult ki békői közlül és futott, mintha a török kergette volna, egyenesen felénk. Nem volt ugyan nagy, de azért testvérek közt is megért volna tíz ropogós pöngöt. Nem is engedték kiszaladni a világból, mert a mint közeledett hozzánk, egypár bajonettfővel „üdvözöltük“ és ezzel le is „kenyereztük“ szegényt. Mindjárt megadta magát, a faeer szakácsok pedig hozzáláttak a temetéséhez és kitűnő malae-paprikást készítettek belőle estére. Izletes volt, akár csak egy „esászár-talat“.

Ezt a számár... akarom mondani malae-futást jó „ömennek“ tartottuk. A sülyedő hajót is elhagyják a menekülő patkányok. Biztosra vettük, hogy Bihács ma a miénk lesz.

Ugy is volt, de álljunk meg egy kicsit a testtel... Ugy 4 óra tájban, mikor már az ágyuk pompásan elhelyezkedtek a biháci hegyeken és fedett állásukban körül voltak rakva néhány zászlóalj vegyes gyalogsággal, ezredünk első zászlóaljának a parancsnoka riadót fuvattott hirtelen és a balszárnyat Bihács ostromára vezényelte. Fel-tűzött bajonettekkel futólépésben rohant a balszárny kigyózó vonalban a biháci temetőnek, hol az ellenség zöme össze volt tömörítve, hogy rajtok keresztül jusson el a várfalakig. Mikor már vagy 200 lépésnyire voltak csak a mieink az ellenségtől, titkos jeladásra megmozdultak a temetőben a kis piros zászlócskák és a vad bosnyák hordák sáska módra rohantak ki a temető rejtekeiből, hogy legyilkolják a bakáinkat. Ekkor hátrálót fuvattott a parancsnokunk és a mieink a bosnyákok ezreitől üzetve futottak visszafelé közénk. Ez azonban csak egy zseniális fogás volt részünkről, hogy a bosnyákokat kicsal-hassuk a szabad térre. Parancsnokunk ostromra fuvattása: a bosnyákok „tetemre hívása“ volt.

A mint a bosnyákok ijesztő alakjai feltűntek a széles síkon, jobbról, balról és középről „sörtézzekkel“ fogadtuk a kellemetlen vendégeket, a hegyekről pedig az ágyuk óriási bömbölése reszkettette meg a levegőt. Olyan zaj-vihar támadt egyszerre, mintha Jerikó falai döltek volna romba. Még a nap is megállt bámulni a esodát!

fizették, a másik felét pedig havi 150 fontos részletekben alkudtuk ki. Ezenkívül a török kormány kívánságára szilárd kőfallal kell körülvennünk a megvásárolt területet, hogy teljesen el legyen különítve a szomszédos török temetőtől; a fal építése mintegy 700 fontba kerül. A helyet mostani egyszerűségében akarjuk fentartani. Keresztény hitünk szent eseményeinek színhelye tehát végre birtokunkban van és mi bizalommal fordulunk az angol keresztény közönség nagylelkűségéhez, kérve, segítsen bennünket az aránylag csekély összeg előteremtésében.

Városi ügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

A július havi közigazgatási bizottsági ülésnek ismét érdekes tárgyai voltak.

Az ülés elején mindenek előtt szót emelt Schlagger Gyula polgármester. Előadja, hogy a mióta a közigazgatási bizottság a törvényt által megalkottatott, — tehát 18 év óta — Czirfusz Ferenc kir. tanácsos ur önagysága, ezen testületnek folyton lelkes, tisztelt és kedvelt tagja volt.

Hivatali pályáján — mondja többek közt a polgármester — egyike volt ő azon jeleseknek, kik feladatukat ismerve és átérve a hangos méltánylát és tapost nem keresve, de azért teljes öntudattal törekedtek elérni a célt, melyet nemes ambíciója magának kiűzött: hogy előmozdítsa, fejlessze a tanügyet, javítsa a tanítók anyagi helyzetét, soha nem tévesztve szem elől a magyarság, az államiság érdekeit; hogy ez mennyire sikerült neki, tanúsíthatja a közigazgatási bizottság minden tagja, tanúsítja a nyugdíjaztatása alkalmából tőle bucsuzó tanítványok nyilatkozatai és tanúsítja azon legfelsőbb helyről történt elismerés és méltánylás, mely a királyi tanácsosi cím adományozásával nyert kifejezést.

Es a közigazgatási bizottság valóban kijelentheti, hogy valamint ő következetesen és állhatatosan szentelte munkásságát az ügynek, melyet élete céljává választott, ugy ezen közigazgatási bizottság is állandó maradt az ő személye iránti tisztelet és elismerés érzetében.

Indítványozza tehát, hogy a közigazgatási bizottság nyivánítsa ki jegyzőkönyvileg Czirfusz kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő ur iránt érzett tiszteletét, hogy tiszteli benne az érdemet, melyet városunk tanügye körül évek hosszú sora óta szerzett, hogy e bizottság sajnálatlalt nélkülözli azon nyajas ezüstfűrös mely belátásu tagját, kinek szeretett személye mindenkinre oly jótékony befolyással volt; s hogy erről önagysága jegyzőkönyvi kivonat után értesíttessék.

A közigazgatási bizottság ezen indítványt egyhangulag és általános helyesléssel elfogta s jegyzőkönyvileg nyilvánította ki a nyugalomba vonult tanfelügyelő és kir. tanácsos iránt érzett tiszteletét s a városunk tanügye körül évek hosszú során szerzett kiváló érdemei iránti elismerését s elhatározta, hogy Czirfusz Ferenc kir. tanácsost erről jegyzőkönyvi kivonatban értesíti.

Főispán indítványára a polgármester beszéde szó szerint jegyzőkönyvbe vettetett.

Az új tanfelügyelő kinevezését tartalmazó miniszteri leirat felolvasása után az ülésen jelen volt új tanfelügyelő, Gräff Nikáz, az elnök főispán meg szavakban üdvözölte, kiemelve, hogy a kir. tanfelügyelő nem ismeretlen már e bizottság előtt, mert 17 évi segéd-tanfelügyelői szolgálata alatt több ízben vett részt a közigazgatási bizottság üléseiben; mint ezen város szülöttje, polgára s itt hosszabb időn át működött tanító, a város közügyei iránti érdeklődésének számos tanulelet adta s a közigazgatási bizottság örömmel és megnyugvással veszi tudomásul kir. tanfelügyelővé történt kinevezését, bizton remélve, hogy elődje nyomdokain haladva, ezen város népnevelése érdekében teljes buzgalommal fog működni s ebbeli munkálkodásában e közigazgatási bizottság támogatást fogja.

Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő ezen megtisztelő üdvözlét megköszönvén, kéri a közigazgatási bizottságot, hogy őt támogatásában részesítse, igérvén, hogy legfőbb

A golyó-zápor a temető mellett halomra döntötte a bosnyákokat; alig maradt meg közülök hirmondóknak: egy-kettő. A hol biztos menhelyet reméltek, ott tatálták meg a biztos sírjokat: örökre megpihenhettek benne!

Talán idővel virág is nyílt a sírjokon. de ez olyan virág volt, melyről a költő így énekel:

Nyugodjanak a hűlenek is!
Szívük porából virág is legyen;
Hadd tudhassa meg a késo utól,
Hogy ott „ne bánst virág“ terem!

Ez a fogás eldöntötte Bihács sorsát.

A biháci „basát“ állítólag valamelyik kegyetlen ágyu-golyó derékon szakasztotta, midőn a vár párkányzatán megjelent, hogy parancsokat osztogasson, a vár alparancsnoka pedig, ki belátta, hogy velünk szemben minden további erőlködés lehetetlen, csak úgy vette át a parancsnokságot, ha a vár — kegyelem biztosítása mellett — megadja magát.

Nem sokára ezután kitűzték a váromára a béke olaj-ágát: a próféta zászlóját, a vár kulesait pedig a parancsnok derekáról leoldott karddal együtt — mint a meghódolás jeleit — parlamentörök: fehér turbános tisztek kihozták a táborunkba és a parancsnokság lábai elé rakták feltétlen hódolattal...

Bihács a miénk volt!

A mint előbb az ágyuk mennydörgése, épen úgy reszkettette meg most a levegőt az ezer és ezer ajakról elhangzott: „Eljen!“

A lelkesedés eme kitörése: hálaadó ima volt a Mindenek Urához!

Az ágyuk rövid idő múlva a vár falai alatt állottak és hatalmas ére-szemüket nekiszegtek a várkapuinak. Azt látszottak mondani: ha megmozdultok odabent, porrá zuzunk benneteket!

A banda elől ment, futta ismét a „Rákóczy“ és az ezred két zászlóalja, vidám hangjai mellett, büszkén tette be a lábát a dohos várba.

Ez a zene az élőknek: győzelmi harsona, a holtaknak: gyászinduló volt...

törékvése leend a belé helyezett bizalomnak mindenkori megfelelői.

Az ülés további folyamán a napirend egyéb tárgyai nyertek elintézését. Mint eddig is tettük, ismertetjük itt a város június havi közegészségügyi viszonyaira vonatkozó tisztviselői jelentést. E szerint a június havi állapot igen kedvezőnek mondható úgy halálzási, mint népesedési tekintetben. Meghalt ugyanis Zomborban június hó folyamán 40 ember (májusban 59, tavall júniusban 63); élve született 62, tehát 42%-al több, mint amennyi elhalt. Ezen adatok részletezése a következő: Élve született 28 fiú és 34 leány (közülük 2 törvénytelen); halva született 2 fiú és 2 leány. Meghalt 24 férfi és 16 nő, ezek között ismét 0—1 éves 13, 1—5 éves 2, 6—20 éves 7, 20—30 éves 1, 30—40 éves egyse, 40—60 éves 7, 60—80 éves 9, 80 éven túl 1. Hét éven aluli korban lévőek közül 5 nem gyógykezelte, a 7 éven felüli korban lévőek közül 2, összesen 17%. — A júniusban egybekelt párok száma 12. — Az uralkodó körnemű csupán a gyermekeknél volt megállapítható és ez a légző-szervek bántalmában nyilvánult, de ezen bántalmak is enyhé lefolyásnak voltak s 3 esetben okoztak halált. Az élelmi piac szigorú ellenőrzés alatt állván, ennek köszönhető, hogy a gyümölcs évad beállta óta mindeztideig éretlen gyümölcs a piacunkon nem volt található, sőt egyéb élelmi cikkek között sem volt kifogásolni való, de ily értelmű panasz sem fordult elő.

A kir. pénzügyigazgató jelentéséből kiemeljük az adóügyekre vonatkozó következő adatokat. A város tartozása egyenes adóban június hó végén 299.597 frt 46 krt tett ki, beleszámitva ebbe a tavalyi hátralékot is; erre június hó végéig befolyt 112.157 frt 91 kr, maga a június havi bevétel 11.350 frt 9 1/2 kr volt. A hátralék e hó végével 187.439 frt 55 krt tett ki. A június hó végén volt állapotot a tavalyi hasonló nappal fennállott állapottal összehasonlítva, tapasztaljuk, hogy az idén 421 frt 16 1/2 krral kevesebb folyt be. Hadmentességi díjban június végéig 119 frt folyt be, hátralék volt e napon 11.752 frt 6 kr. Bélyeg- és jogilletékekben június hó folyamán 1169 frt 65 kr folyt be (tavaly júniusban 4405 frt 57 kr).

Fegyveradó. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1883. évi XXIII. t. c. rendelkezései szerint mindenki a birtokában levő vadászatra használható löfegyverek után, ugyszintén azon fegyverek után is, melyek tulajdonjait, vadász-cselédjei, a vadak gondozására és erdőterületek őrzésére alkalmazott cselédjei, valamint mező-, szőlő- vagy erdő-gazdaságban alkalmazott csöszök, pásztörök és erdőkerülők birtokában vagy használatában vannak, fegyver-, illetve vadászati adót fizetni kötelek. Azoknak adóját, kik csak fegyveradót fizetnek, Zombor város területére nézve a városi adóhivatal, azoknak adóját pedig, kik fegyver- és vadászati adót fizetnek, a m. kir. adóhivatal veti ki és szedi be. A fegyveradó kivételének alapjául az adóköteles bejelentései szolgálnak. Ennekölvonja az, aki a fentebbiek szerint csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő s vadászatra használható löfegyvereket szám szerint és annak megjelölése mellett, vajjon a fegyverek egy- vagy kétesdőlve-e? bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos följegyzésével sajátkezűleg aláírni. A bejelentés élőszóval is történhetik, mely esetben a fegyveradóköteles bementése szerint a bejelentési úrlapot a városi adóügyszóltály közegei kitöltendik. A löfegyverek bejelentésére szolgáló úrlapok a városi adóügyi osztálynál ingyen szerezhetők meg. A fent előszo-roltakra való figyelemmel felhívattak a város mindazon lakosai, kik adóköteles fegyvernek vagy fegyvereknek birtokában vannak, hogy az 1894/5. évre leendő fegyveradó kivétel céljából a törvény rendelte bejelentéseket folyó évi július hó 20-áig a város adóügyi osztálynál okvetlenül nyujtsák be. Aki pedig évközben lép adóköteles löfegyvernek birtokába, tartozik ezen fegyverét a birtokbavétel napjától számítandó 8 nap alatt bejelenteni. Azok, kik a törvény értelmében adómentes löfegyvereknek birtokában vannak, kötelesek ezen fegyvereket, ha eddig még meg nem történt volna, egyszerűenkorra a városi adóügyi osztálynál egyenként bejelenteni és magukat a városi adóügyszóltálynak az iránti bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyver vagy fegyverek adómentesek. A vadászati jeget bejelentések szintén a fent kített határidő alatt a város polgármesterénél nyujtandók be. Ha valaki évközben a vadászati jog gyakorlását megkezdeni kívánja, vagy az eddig élvezett adómentessége megszűnik, a bejelentést azonnal megtenni kötelek. Végül felemlítetük, hogy az aki adóköteles fegyverét az adó alul elvonja, vagy az adómentes löfegyvereket — a törvényben meghatározott eseteket kivéve — vadászatra használja, az eltiltott, vagy adó alul elvont minden darab löfegyver után, az 1883. évi XXIII. t. c. 43. §-ában foglalt rendelkezés szerint, tíz ftról husz ftrig terjedhető bírságban elmarasztalható.

Hány választó lesz a jövő évben? A városi központi választmány kitéte közszemlére a képviselőválasztóknak 1895-re érvényes bírandó névsorát. A névjegyzékbe összesen 1743 választó van fölvéve. Es pedig a Belvárosban 224, a Felsővárosban 343, a Cservenyében 347, a Bánátban 352 és a Szelencében 447.

Művészet és irodalom.

Új zeneművek. Hubay Károly „Magyar hazánk dalgyöngyei“-ben ismét egy jelenleg az egész országban elterjedt magyar népdal cigányosan letéve Bodó Alajos-tól, melynek címe és szövege:

Volt nekem egy ragyogó szép
Csillagom az égen...
Csak hogy most már az se szerez
Több örömet nékem.
Pedig még ő a hivem volt
S dobogó keblemre hajolt,
Mennyi örömem volt abban
A szép ragyogó csillagban.

Egymást híven átölelve
Nézegettünk rája
Szép reményünk biztatgatott
Régző fény sugára.
A lugasban andalogva
Szerelemről sugva-bugva
Boldog mámoros kedélyvel
Rajt merengtünk minden éjlel.

De mióta hütel lett
S elhagyott az álnok,
Más csábító, hitegető
Szép szavára állott,
Az a csillagjába ragyog:
Vigasztalan árva vagyok,
Mert az eszembe juttatta,
Ki szívemet cserbe hagyta.

megjelent a „Harmonia“ zenemű- és zongorakereskedésben Budapest, váci-utca 9. Ezen jó hírű népdalgyjűtemény rövid idő alatt az 5-ik számot érte el és méltán a legelső helyet foglalja el a magyar népdalgyjűtemények között. A legnépszerűbb és legterjedtebb népdalok jelennek meg benne és azonkívül a leghíresebb zeneszerzőktől, mint: Lányi, Hubay, Szentirmay, Erkel, Bokor, Serly és Bodótlól eredeti népdalokat hoz. Ára egy számnak 2 korona.

A „Zenélő Magyarország“ zenemű folyóirat, amely fél évi fennállása óta változatos gazdag tartalma s mesés olvasmányát fogva már is teljes mértékben hódítja meg a magyar zeneközönséget, most július elsejével, hogy önálló — nagyobb szabású darabokat is felvehessen műsorába, s azt még változatosabbá tegye — havonta 2-szer jelenik meg, de a kétszeresnél még 2 oldalal több — így 10 oldal zenemű tartalommal. Egy negyedéven így az eddigi 52 oldal zenerész helyett 60 oldal hozt 1 frt előfizetési árért, remek szép könyvműtárcákban. A méltán nagy elterjedtségre érdemes vállalat 26-ik száma hozza Huber Gyula „Minél szebben“ népdalát, Waldtenfel „Déliházi“ keringőjét — Carmichael „Hagyjogj reám estésillagom!“ remek dalát és Yvon „A cigány araja“ divatos polka mazurját. Egyes fűzet ára 20 kr. A szép lap megérdemli, hogy egy zongoráról se hiányozzék, s ajánljuk is minden zenekedvelőnek azt megszerezni.

A „Vasárnapi Ujság“ július 1-sei száma 14 képpel és a következő tartalommal jelent meg: „Carnot“ (Carnot arcképevel s még két képpel). — „Carnot özvegye“. (Arcképpel). — „A francia köztársaság új elnöke“. (Casimir-Parier arcképe). — „A főrendiház június 21-iki ülése“. (Ellinger Ede 3 pillanatnyi fényképfelvételeivel, melyeken a főrendiház több mint negyven tagja fölmerhet). — „Kossuth budai fogságában“. Kossuthnak a magyar nemzeti múzeumban őrzött s eddig kiadatlan levelei felhasználásával írta Várna Sándor. — „A honfoglalás körképeinek részletei“. (Feszty Árpád két rajzával). — „A tőzsde hullámszámai“. Elbeszélés. Irta Bret Harte, angolból fordította S. V. — Költemények Móra Istvántól és ifj. Bárd Alberttől. — „A hangyák beszélgetése“. — „Villamos munkagépkiallítás“. — „Az új műcsarnok“. — „Egy nő elégetése“. Bűvészeti mutatvány. (Képekkel). — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyletek. Sakkjáték. Képtalány. Egyveleg stb. rendes rovatok. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“ -kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb újság, a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Értesítők.

Zombor szab. kir. város kereskedelmi középiskolájának — kereskedelmi akadémia értesítője. VI. évfolyam. Közli Zsolyovits Ernő igazgató. Kereskedelmi akadémiánk fontos hivatását mindinkább nagyobb sikerrel tölti be. Ez az év is az intenzív munka, a megerősítés s a kitűzött cél felé való folytonos előrehaladás éve volt. Az igazgatóság és a tanári-kar mindent megtesz, ami az intézet szellemi művelésére szolgál s a közönség méltán bizalommal tekint az intézet működésére. Nem kevésbé elismerésre méltó az intézetnek a hazafias szellem örögbiztatására szolgáló 50-ik évfordulóján, március 15-én, a koronázás évfordulóján, gyásznapot rendeztek Jókai Mór írói működésének 50-ik évfordulóján, március 15-én, a koronázás évfordulóján, gyásznapot rendeztek Kossuth Lajos nagy hazánkia elhalálzásakor. Az intézet kebelében levő „önképzőkör“ -ben gyarapították az ifjak szépirodalmi és szakismereteiket. Az értesítőben a „Közkereseti és betéti társaság tőkéjének könyvelése“ című, mely szerzőjének alapos szakismeretéről tesz tanúságot. A beiratkozott tanulók száma 77, ebből kiharadt 9, osztályismétlésre utasított 8 tanuló. Érettségi vizsgára jelentkezett 21, a kik közül 17 éretnek nyilváníttatott, 4 tanuló pótvizsgálatra utasítottatott.

A bajai róm. kath. elemi népiskola értesítője. XIV. évfolyam. Az iskolások az elmúlt tanévben egy fontos intézkedést tett s ez az, hogy a német nyelv tanítását, mivel azt a helyi viszonyok szükségessége s a közoktatási törvények kötelezővé nem teszik, beszüntette, s az eddigi tárgyat tanítására fordított szorgalmi időt a fogalmazás alaposabb begyakorlására használták fel. Maga a tanítótestület egy helyes önképzési módot hozott gyakorlatba, a menyiben minden hó elején sorrendben tanügyi dolgozatokat olvastak fel az egyes tanévek. A fiú- és leányösvendékek száma az év végén 1036, 130 kitűnő, 236 jeles, 480 I. rendű és 127 II. rendű osztályzatot nyert. Feltűnő a mulasztások nagy száma, mulasztott összesen 20,783 félnap s ebből 7625 félnap igazolatlan volt.

A zombori állami főgymnázium értesítője. XXII. évfolyam. Közli Gerevits Gusztáv igazgató. Az értesítő Rácz Soma tanárnak „Cicero de imperio Cn. Pompei című beszédének phrasologiaja“ című értekezése vezet be. Az értekezés nagy szorgalomra és tudásra vall. Vizsgálatot tett 265 tanuló, a kik közül 36 tanuló lett osztályismétlésre utasítva. Minden tantárgyból a következő tíz tanuló kapott jeles osztályjegyet: Zsákics Sebők, Roediger Kálmán, Türr Aladár, Proll Gyula, Masirevics Sándor, Brauner Zsigmond, Temunovits Zoltán, Gerevics Ernő, Golfahn Mihály és Inotay László. A tanári- és ifjúsági könyvtárak, valamint az egyéb gyűjtemények és szertárak szép gyarapodást mutatnak. Az intézet egyesületi élete az önképzőkör, dalkör és zenekarban nyilvánul. Az önképzőkör feltűnően kevés, összesen csak 14 ülést tartott, s e fontos intézmény iránt ugyilátszik az ifjúság nem nagyon érdeklődik. Mutatja ezt az elért eredmény, a menyiben csak 23 szavazatot, beadott 2 tárcát és 20 műfordítást, a melyekre 10 bírálat érkezett be. Az ifjúság egészségügyéről dr. Flesch Adolf iskolaorvos az idén is igen érdekes és sok megfigyelést igénylő cikkben számol be. Kitűnik ebből, hogy az ifjak egészségi viszonyai minden tekintetben haladást

mutat az előző évekhez képest. Érettségét tett 5 tanuló, 1 javító vizsgálatra utasítottatott.

A zombori róm. kath. népiskola tanulónak statisztikai kimutatása. Beiratkozott 618 fiú- és 681 leánytanuló; vallásra nézve: 1192 róm. kath., 43 gör. kel., 20 ágost., 23 evang., 20 izr. Nemzetiségére nézve: 597 magyar, 208 német, 446 dalmát, 42 szerb 1 orosz, 2 horvát, 3 olasz. Előmenetelre nézve: kitűnő rendű 177, jeles rendű 282, I. rendű 431, II. rendű 196, nem osztályoztatott 17 tanuló. A tanítókar áll 13 tanító és tanítónőből és az iskolanénékből.

Topolyai izr. népiskola értesítője. XI. évfolyam. Az értesítő első cikkét Schlosz Lajos kitűnő munkatársunk írta „Szereztük gyermekeinket“ című, melyben a gyermekek neveléséről értekezik sok tudással és érdekesen. A beiratkozott tanulók száma 121, akik közül csak 11 végezte II. rendű eredménnyel a tanévet.

Pénzhamisítók.

Német-Palánkáról írja rendes levelezőnk: Maszing János német-palánkai földmivest nem elégitette ki a földmivestek élvezete teli hónapok semmittevése, de bozantották is az ő 6000 forint után vágó lelkületét a parasztmunka terhei, mert ő egész életét át a semmittevés keleti kényelménél áhított. Azon kezdte, hogy fölesapott kocsmárosnak. S habár ezen a téren meg is szerzhette magának az óhajtott kényelmet, nem volt nyugta, mert bensőjében egy új ördög ébredt öntudatra: a könnyen megélhetés vágya, ez a megszállhatlan bűncselekmények indító oka. Nem elégedett meg ő azzal, hogy a fogyasztásban megrövidítte a bérlet, abban sem látta vágyainak gyors teljesedését, hogy a „jó hangulathoz“ borait kétszeresen megkeresztelte és a „rovásokat“ 100%-kal fokozta, mert ezek az észszerű eljárások még mindig nem voltak eléggé hatványozók a villamos áramlat sebességével elérhető korunk meggazdagodási vágyához megkívántató lökerőknek; tehát gondoskodni kellett oly eszközökről, melyek segítségével közelebb jut ábrándjai megvalósításához. S miután a borkeresztezés és rovásparítás kényelmes foglalkozása közepette ideje maradt a buncselekmények kivitele felett alaposan gondolkodni.

Már az 1888. évben tagjává lett egy nemes célok elérésén fáradozó még nemesebb kompániának, kiknek közreműködésével a bankjegyhamisítványok széles körben való érvényesítése körül elévülhetlen érdemeket szerzett magának, amiket különben csak ritka paraszt furtanggal kifejtett védekezésének elmondása után bírt a mitrovicai törvényesréknél kieszközölni; nem úgy Englert Ferenc társa, aki 5 évig államköltségen élvezte az élet örömeit. Miként némely szerelmesnél, a régi szerelem meg nem roszadódik, benne sem aludt ki a bankóhamisítványok terjesztése iránt keble mélyében hanna alatt pislogó szikrája s a kellemes vágyak, ismét tömördek bankjeggyel bírtai és azokon alkalmas módon tuladni; gondolt merészet és rögtön nagy tett követte elhatározását. Legelőször is igazolási jegyet váltott a palánkai szolgabírósnál, ahol utazásának céljúl „Boszniában földet vásárlása“ nevű okot hozott fel, tulajdonképpen pedig már előzőleg a mirkoveci embernek tett ígéretét szándékozott bevéltani, aki tőle már megelőzőleg 2 drb 50 frtos bankjegyet kapott értékesítés végett. Csak hogy a mirkoveci embert hamar utólért a nemesis, mert felesége rajta éretven a turpisság, a vukovári piacra gyorsan ügött ferjét is utólérték a rend figyelme órei; ezeknek ő kelme elmesélte, hogy tulajdonképpen csak most jön a java, amennyiben Maszing János kocsmáros Német-Palánkáról a rendes járata hajóval közel 6000 forint megterhelve; ezen terhen való könnyítés céljából jött ő is Vukovarra, a piacra hajtott tehát csak takarékos fátöl akart lenni az igaz cselekmény beburkolására, amelyen azonban feleségének Vinkovácra való ügyetlen váltási fellépése következtében a csendőrség keresztlé halott. A vukovári csendőrség, hogy Maszing személyét agnoszkálja, a mirkoveci embert elégséges m. kir. tapintattal a hajóhoz kísérte, bizton remélvén, hogy Maszing Jánosban nem lakozik annyi lovagias érzület, hogy az ő láttukra testi épségében kárt okozzon, akár csak némi folytonossági hiány előidézése által; abban azonban alaposan csalódtak, hogy az 1888-iki szervezett bandában közreműködött s onnan keltezhető kitűnő képzettséggel felruházott Maszing nem fog tudni a magával hozott 6000 frtnyi corpus delictum.

Pedig úgy történt, a miként nem is hitték. Mihelyt Maszing neszre vette, hogy újdonsult üzletvezetőjének személye nagy biztonságban örvend, a magánál tartott 6000 frt bankóhamisítványt nyomban a tolmácsként vele hívott Dörner János mézárólegénynek adta át s midőn a hajódon letartóztatottat, az ügyesen működő vukovári csendőrség még csak bittal sem üthette nyomát a 6000 frt hamisítványnak.

No de azért az ő drága személyét is biztonságba helyezték.

Dörner János másnap reggel 5 órakor a hajóval visszatért meghiusult kirándulásából Német Palánkára s itt nyomban értesítte Maszing feleségét a történetekről, a 6000 frtot pedig anyja, özv. Dörner Anna lakásán, nővére, Dörner Fanni közreműködésével s ezek tudtával elásta egy, hogy mire a vukovári strigony a palánkai m. kir. csendőrséghez megérkezett, Maszing neje a hamisító gépek farészait elégette, ideje volt Scherer Zsuzsa és Weber Antal rokonaihoz levelet írni, hogy jöjjenek kocsin, a gépek eltávolítása céljából; a mi sikerült is nekik, a menyiben az összes részeket a csébi Duna ágba dobhatták, a honnan, minden alkalmakkor ritka tevékenységének és itélőtehetségének tanujelét adó palánkai m. kir. csendőrség kihalászta.

A vizsgálat a Duna baloldalán nagyon megnehezített a vukovári csendőrség ügyesség hiánya folytán, mert a bankóhamisítás miatt már 5 évi fegyházat ült és 1892. évben is vizsgálati fogságba jutott Englert Ferenc német-palánkai lakos és bankó rajzoló, a tulajdonában levő szintén 6000 frt hamisítványt elégette a bukini erdő egy odvas fájának üregében, hogy csak csekély, habár bűnjelnek elegendő maradványait, a palánkai m. kir. csendőrség éber figyelmének sikerült fel-lelni.

Ugyanekkor lépre került a már bankóhamisításban részes Andrits Balázs bukini lakos, kinél egy, egy forintos rajzzal ellátott kő találtatott, melyet Englert hozott hozzá; ehhez a nemes bandához tartozott még a bankóhamisításért már 3 ízben büntetve volt Weinrauch György tovarisovai,

az 1888. évi bankó expedícióban hévvel közreműködött Willing György német-palánkai, a Bécsben eszközök bevásárlása végett eljárt Leporisz János pívnicai lakos, továbbá Wangler Ferenc és Szávits Milos ó-palánkai lakosok. A vizsgálat már megejtett Német-Palánkán is. A megnevezettek mindannyia le volt tartóztatva, vizsgálati fogságban ezidőszent azonban csak Maszing János és neje, továbbá Englert Ferenc maradtak. Maguk a hamisítványok annyira rosszul sikerültek, hogy csak a butákat lehet velük becsapni.

A szövevényes ügy illeték eredményes lebonyolítása a dícséret kizárólag a palánkai m. kir. csendőrséget illeti meg, a mely dacára a vukovári fogvatékokosságnak, az ügy megoldásában oroszlanrészt vett ki magának.

—i.

Petőfi és Tóth Kálmán.

A Tóth-Kálmán-Album számára írta: Zlinszky Aladár.

(Vége.)

Még sem volt életének ridegebb szaka sem egészen kietlen. Szerelemben égő, forrongó szíve hűlt hamuvá porladt a nélkül, hogy a viszonzás éltető hevében újabb-újabb erőt gyűjthetett volna, de azért egy-két szerető szíve mindenkori „dobbant felé“, „sohasem élt egészen szerethetlenségben“. Csordulig megtelt, sovárgó szíve epedve fordult az őrdok rokonok felé s mohón öntötte árszait, enyhülést, könnyebbülést, gyógyulást keresve, remélve.

Mint az erények mintaképe, a női dícsnek fénykoszorúval övezett alakja ragyog egész költsézte fölött: édes anyja. Ez a gyenge, beteges s lelke nagyságával mégis oly erős, szenvedő, jóságos alak az ő őrszelleme minden időben. Mennyi sovárgással, zaklatott lelkével egész mohóságával siet a bajai kis lak felé, átülni ez édes lényt, keblére borulni s elsirni szenvedéseit, enyhülést meríteni az ő végtelen szerelméből! A világi vásártól értetlen szentnek igéiként hat reá minden szava, akit megisztított a fájdalom tize s szenvedélyektől menten, egyedül a mások szeretetétől olvad föl,

Ki mindig áldozott s nem tudta, hogy áldoz, Hasonló a vért odaadó madárhoz.

A dícsőség közepe, midőn egész város ünnepele harsogja nevét, jobban meghatja az a két szerető szó, melyet anyja süg fülébe, pedig a fia diadalán érzett öröm elfojtja kebet s ajka csak rebegni tud. Mily boldogan, de az életlik nemességén érzett öröm komoly bönjában éneki örömlakodalmukat, melyet az ég megengedett érnie, s midőn tiz évi ágyhoz szegző betegség után a hű anyja meghalt, emléke akkor is el nem homályosuló fényvel, soha nem hűlő megeleg ragyog föl élete pályáján, pedig akkor ez a pálya már az élet bonyodalmaiban megtévedt lélek utastörzse vala. Ennél a sirnál jobbnak érezte magát akkor is, tisztább akart lenni, mint valóban, hogy igazán imádkozhassék azért, ki ott lenn nyugodott, s ott sem szűnt meg őt szeretni.

A családi életet Petőfi vitte be a magyar költszethe, midőn az egyéniség költői érvényesülésének körét kiszélesítette. Ő nála is az anya tündöklő egész magasztosságában, a szerető, a jóságos, önfeláldozó anyja, a női szívnek kimeríthetetlen erőnei. Édes atyját, ezt a derék, jószívű, egy kicsit hiszékeny, egy kicsit korlátolt alakot már a humor verőfényével vonja be, aki taglójával ökröt üt, a versirást fölőlesleges időtöltésnek tartja, a színesítő meg épen hitvány komédiának tekint. Öreg korára elszegényedik, tönkre megy s nagynehzen búzza az élet igáját, össze-össze is kocsan jó feleségével, „no de amint összekoccan, meg is bekül“, majd a szabadság nagy napjaiban föltámad ifju tize s ha a kardot már nem bírják karjai, „vén zászlótartó“ lesz, a mosolygó szeretet az, mely Petőfi tollát rajzában vezeti.

Tóth Kálmán az ő mintájára szintén humoros hangot használ atyjával szemben, noha erősebben nem tudja humoros alakká kidomborítani. Inkább csak a kissé szögletes, örök püfapüfés burkolt, beestletes, kisvárosi ember benyomását teszi ránk, amint költeményeiből kialakul. Így a Hazatérés című költeményében:

A zajra apám is kijön szobájából,
Már messziről kezdvén, hangosan, hogy mi a?
S akkor látja csak, hogy

Megérkezett fia.
Kiveri pipáját s aztán gondolkodik,
Hogy vajjon mit mondjon nekem újat, nagyot,
S utóljára is csak annyit tud mondani,
Hogy a bajszom megnőtt, egész ember vagyok.

Hasonlólag a Mintha volnék költeményben:

Éd's apám is közbünk jó,
Pipájából nagyba füstöl —
Kupak alatt ég a parázs,
Úgy hozta azt el az üstől.
S rá mutat, hogy minő piros...
Dohányát is megdicséri,
Szinte ballom miként mondja:
Aligha nem verpeléti!

Szülei és öcsese mellett — kit Tóth Kálmánnál hugoskái helyettesítenek — fia az, akit Petőfi családja köréből a költszet régióba emelt. Még nyughatatlan szakában elbajolja Arany családi idyllje s élete főbölcsőségének tartaná, ha valamikor oly kedves gyermekei lennének, mint Laci és Juliska. Valóban Arany Lacinak írott verse a gyermekköltészet remeke, akkor első a magyar irodalomban, s ha tovább él, alkalmasint egész koszorut fűz gyöngyeiből. De fia születése alkalmával azonnal amaz erkölcsi magasztalt foglalja el, melyről világnézetét általánban megalkotta s föltámad benne a kérdés vajjon fia méltó lesz-e hozzá, befűli-e helyét, tovább él-e a lelke ő benne? A hazának akarja felnevelni s e jogon kéri a sorsot, ne rántsa magával idő előtt.

Mintha még itt is megsejtette volna a jövőt!

Tóth Kálmán boldogabb apa volt. Életének legkomorabb szakát szépen fejlődő fiának látása deríti, büs magányát kacagása édesíti, játéka fizik tova. Fia jövőjét nem találgatja, talán nem is szeretné, hogy a nagyság utjait járja,

Ne vigye az élet széles tengere,
A hol a gyöngy viharral van keverve,

BLÖFIZER
Egész évre...
Fél évre...
Negyed évre...
A lap szellemi
illető küldeme
szerkesztőnek...
a lap tulajdonos
dendő.

Egyes szám ára

Difficile est

Az ellenzéki...
hogy az eleven...
szolja el, hogy mi...
nek nevezük azt...
resignacionak és...
Nagyon jól tu...
nem oly könnyen...
nem muszáj; nagy...
épen a verbász-kul...
ban mint biztos ke...
senki sem ellim...
jött a nagylelkű...
és „tétlenség“, a...
méltóztatnak nek...
el a publikum, mer...
mozzanatot s tudj...
bázi kerületben ez

Az ellenzék...
látszik azon kényel...
mekik joguk és kö...
mi visszalövünk s...
ugy ez tőlünk nag...

Annak az elle...
nek állandó célján...
kikutatása s a legl...
kizsákmányolása: t...
tépdessük, a mi ne...
adni, ezért kár a p...

A legkommikus...
hogy az ellenzék...
parlamentáris módo...
Aki egész működés...
rény nem, aki az i...
minden niánszát m...
beszélhet minden...
ségről és parlament

He jól tudjuk...
kisebb gondja is ne...
alhol csak egy kis...
— a szerénység...
mezébe öltözött vol...
melyben, se eszköz...
volt és van báziro...
azokat a személyek...
figyelmet magára v...
Valóban, a...
szerénység köpeny

A „BAC

Azt gondoltam...
Nem fog szíve...
Körömben...
Elfelelték...
Mint egy álom...
Elfelelt a képe...

Ábránd volt ez...
Feldobták a...
Tarba lepke...
Hűt el a szí...
Azt, ki neki...

POMÁDE MÓR

Az eddigi gyakor...
hogy az öngyilkosság...
mozdítja.
De, hogy lehet e...
akadályozója — azt a...
Pomáde Möror ur tragé...
Az olvasót ker...
effektusokra tartsa kés

— Uram, én a...
vagyok, harisnyában...
— Örvendek.
— Van szerencse...
— ?
— En a fin de...
vagyok. Holnap reggel